

5. Personbeskatningen

5.1 Skattereform 1998 ("Pinsepakken")

"Pinsepakken" 1998	Lovkomplekset, der udgør skattereform 1998, blev fremsat i Folketinget efter pinsen 1998 og fik derfor navnet "Pinsepakken". Reformen vil hovedsagelig træde i kraft fra 1999 og være fuldt udbygget i 2002, men vil først være fuldt gennemført, når overgangsordninger ophører ved udgangen af 2006.
Formål	Det erklærede formål med skattereformen har bl.a. været: – at forøge opsparingen – at dæmpe forbruget – at give en vis omfordeling til fordel for lavest lønnede.
Begrundede årsager	Reformen begrundes bl.a. i et ønske om modvirkning af en generel overophedning af økonomien med risiko for forøget inflation samt pres på arbejds- og boligmarkedet og betalingsbalancen – herunder ønsket om et stigende overskud på betalingsbalancens løbende poster, så udlandsgælden fortsat kan falde. Herudover ønskes det økonomiske incitament for de lavest lønnede på arbejdsmarkedet forbedret.
Indhold	Skattereformen består hovedsagelig af mange mindre justeringer af det nuværende skattesystem, men indeholder også nye begreber og beregningsmetoder. Skattereformen indeholder følgende hovedelementer: – nye skattesatser og -regler – indførelse af særlig pensionsopsparing – indførelse af ejendomsværdiskat for ejerboliger – indførelse af ny beskatning for afkast af pensionsformuer
Bundskatten	5.1.1 Nye skattesatser og -regler Fra indkomståret 1998 til 1999 nedsættes bundskatten fra 8 til 7,5 pct. og herefter gradvist til 5,5 pct. i 2002. Indtil 2000 kan hele den negative kapitalindkomst (fx renteudgifter) fratrækkes i beregningsgrundlaget. I 2000 kan kun halvdelen fratrækkes – derefter intet. De ligningsmæssige fradrag udgår fra 2002 af beregningsgrundlaget. Nedsættelsen af bundskatten er hovedbegrundelsen for at "Pinsepakken" er til fordel for de lavest lønnede. Den forringede skatteværdi af befordringsfradraget kompenseres fra og med 2002 med et ekstra befordringsfradrag (25 pct. af det normale fradrag, dog maks. 6.000 kr.) til skatteydere med en indkomst op til 180.000 kr før arbejdsmarkedsbidrag. Forhøjelsen nedsættes ved højere indkomst og bortfalder ved en indkomst på 230.000 kr.
Mellemskat	Mellemskattens sats på 6 pct. forbliver uændret, men fra 1999 er der ikke længere fradrag for negativ kapitalindkomst. Til gengæld forhøjes bundfradraget gradvis fra 139.000 kr. i 1998 til 171.000 kr. i 2002 (1998-niveau).
Topskat og skatteloft	Topskattens sats på 15 pct. forbliver uændret, men fra 1999 indgår al positiv netto-kapitalindkomst i beregningsgrundlaget uden fradrag og indskud på kapitalpensionsordninger fragår ikke grundlaget som tidligere. Hertil skal for de højest lønnede lægges, at skatteloftet fra 1999 forhøjes med 1 procentpoint til 59 pct.

2 overgangsordninger Skatteydere med meget stor negativ kapitalindkomst (fx renteudgifter) og med meget store ligningsmæssige fradrag (fx befordringsfradrag) gives som overgangsordning henholdsvis en skatterabat og ekstra fradrag ved beregning af bundskatten. Begge ordninger aftrappes og ophører ved udgangen af 2006.

Medlemskreds og opkrævning **5.1.2 Den særlige pensionsopsparing** Den "særlige pensionsopsparing" er obligatorisk for lønmodtagere, selvstændigt erhvervsdrivende, dagpenge- og kontanthjælpsmodtagere m.fl. og afløser den "midlertidige pensionsopsparing". Opkrævningen sker fra 1999 med 1 pct. af arbejdsmarkedsbidragsgrundlaget. For dagpenge- og kontanthjælpsmodtagere m.fl. opkræves på årsbasis et beløb, der skønnes at ville udgøre 1 pct. af udgifter til dagpenge og kontanthjælp mv. Opsparingen er fradragsberettiget ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst og er en del af "Pinsepakken".

Administration Det samlede provenu på omkring 7 mia. kr. overføres til ATP, hvor beløbet fordeles på individuelle konti ud fra den enkelte bidragsydners almindelige ATP-indbetalinger (samme beløb for alle beskæftiget på "heltid" og mindre for "deltid"). Der sker således en omfordeling mellem høje individuelle indbetalinger og lave individuelle indbetalinger på "heltid". Indtil det 67. år er beløbet bundet på de individuelle konti, hvorpå der tilskrives årlig rente. De bundne midler skal forvaltes med henblik på at skaffe den størst mulige forrentning. Den "særlige pensionsopsparing" forvaltes adskilt fra ATP's almindelige formue.

5.1.3 Ejendomsværdiskat

Som et led i "Pinsepakken" er reglerne for beskatning af overskud af egen bolig (lejeværdi) ændret fra og med indkomståret 2000. Tidligere var lejeværdien en del af ejerens kapitalindkomst, og indgik derfor i den skattepligtige indkomst. Lejeværdien afskaffes, men den erstattes af en såkaldt ejendomsværdiskat, der berører den samme gruppe af skattepligtige, som hidtil har skullet svare skat af lejeværdi.

Omlægning til ejendomsværdiskat I modsætning til lejeværdien indgår ejendomsværdiskatten ikke i den skattepligtige indkomst. Fra og med indkomståret 2000 omlægges beskatningen af ejerboliger således fra at være en del af indkomstskatteloven til en særlig lov om ejendomsværdiskat. Dog sker opkrævningen af ejendomsværdiskatten sammen med indkomstskatten efter kildeskatteloven og gælder også for den skattepligtiges udenlandske ejendomme.

Ensartede regler for skattegrundlaget Grundlaget for lejeværdiberegningerne for forskellige typer af ejerboliger udgår af ligningsloven, men analoge regelsæt til beregning af grundlaget for ejendomsværdiskatten indgår i ejendomsværdiskatteloven.

Beregning af ejendomsværdiskat Ejendomsværdiskat beregnes som 1 pct. af det opgjorte beregningsgrundlag, der ikke overstiger 2.150.000 kr. (1998-niveau), og 3 pct. af resten. Satserne er fra lejeværdi til ejendomsværdiskat nedsat til halvdelen. Forklaringen er, at lejeværdi er indkomst til beskatning, og ejendomsværdiskat er beskatning.

Fordeling af provenuet Ejendomsværdiskatten tilfalder den kommune og amtskommune, hvori ejendommen er beliggende. Provenuet fordeles med 2/3 til kommunen og 1/3 til amtskommunen.

5.1.4 Beskatning for afkast af pensionsformuer

Fra variabel til fast sats beskatning Vedtagelsen af "Pinsepakken" har medført omfattende ændringer af metoden, som afkast af pensionsformuer i pensionskasser, pengeinstitutter og forsikringselskaber mv. bliver beskattes på. Fra og med skatteår 2000 afløses den variable realrenteafgift af en pensionsafkastskat med en fast sats på 26 pct. Lagerprincippet skal benyttes til opgørelse af det skattepligtige afkast. Pensionsformuer bestående af

aktier og indeksobligationer undtages for den nye pensionsafkastskat, men aktieafkast pålægges en særlig afkastskat på 5 pct. (ikrafttræden fra den 2. juni 1998).

5.2 Skattegrundlag

Skattelovene opgør forskellige former for skattepligt, hvilket vil blive opridset i det følgende.

Fuldt skattepligt

Fuldt skattepligtige er personer med bopæl her i landet. Personer, der har haft bopæl her i landet inden for de sidste 4 år, er også skattepligtige, medmindre de godtgør at være underkastet indkomstbeskatning til fremmed stat, og at denne ikke er åbenbart lempeligere end dansk indkomstskat. Denne regel gælder også for Grønland og Færøerne. Skattepligten omfatter også personer, der opholder sig her i landet i mindst 6 måneder uden dog at have bopæl her. For kursister og studerende indtræder skattepligten først efter 365 dages ophold inden for en 2 årsperiode. Endelig er danske statsborgere, som af staten er udsendt til tjeneste i udlandet, fuldt skattepligtige i Danmark.

Begrænset skattepligt

Begrænset skattepligt kan komme på tale for personer uden bopæl her i landet. Den begrænsede skattepligt indebærer, at kun bestemte indkomster beskattes. Det drejer sig om løn, honorarer, pensioner, herunder social pension, dagpenge o.l., overskud af erhvervsvirksomhed, indtægt af fast ejendom, renter, udbytter, royaltys o.l. Hovedprincippet er, at alle indkomsttyper stammer fra aktiviteter eller kilder her i landet.

Undtaget fra skattepligt

Undtaget fra skattepligt er Dronningen og Det kongelige hus. Det samme gælder fremmede staters diplomatiske repræsentanter, disses familie og tjenestefolk, ansatte i EF, FN-organisationer o.l.

Børn

Børn er skattepligtige, men der sker ikke ansættelse, hvis barnet ingen indkomst har og er under 15 år. Så længe børn er under 18 år beskattes afkast af formue, der stammer fra forældrene, hos forældrene.

Dobbeltbeskatning forsøges undgået

Skattepligtsbestemmelserne gør, at indkomst fra udlandet som oftest vil blive dobbeltbeskattet, både i optjeningslandet og i bopælslandet. For at undgå dobbeltbeskatning er der med en række lande indgået dobbeltbeskatningsoverenskomster, der fastlægger, hvorledes dobbeltbeskatningen skal lempes og hvilket land, der har beskatningsretten. Det sker hyppigst ved, at skat til fremmed stat kan fradrages i den danske skat, dog højst et beløb svarende til den forholdsmæssige andel af den danske skat der falder på indkomst beskattet i udlandet. Er der ikke indgået dobbeltbeskatningsoverenskomst, gives der lempelse som anført alligevel.

Ikke alle er under ligning

Beskrivelserne af indkomstopgørelse mv. i dette kapitel omfatter kun fuldt skattepligtige personer. Mens den danske befolkning i 1998 omfattede 5,3 millioner personer, var 4,6 millioner under ligning.

Love mv.

Lovgrundlaget for indkomst- og formueansættelserne er statsskatteloven af 10. april 1922 med de ændringer, der følger bl.a. af senere års ligningslove, kildeskatteoven, lovene om kommunal og amtskommunal indkomstskat, lovene om særlig indkomstskat og om beskatning af pensionsordninger og fra 1987 personskatteloven og virksomhedsskatteloven (skattereformen).

Indkomstbegreber**5.2.1 Almindelig personbeskatning**

Siden indkomstkattens indførelse i 1903 havde det gældende princip været, at den skattepligtige indkomst, der består af bruttoindkomsten fratrasket udgifter til at erhverve denne, blev beskattet efter samme skala.

Ved skattereformen i 1987 bryder man med det ensartede skatteprincip, da skat af skattepligtig indkomst bliver suppleret med to ekstra skatter. Ud over skattepligtig indkomst indføres begreberne personlig indkomst og kapitalindkomst. Med vedtagelsen af skattereformen er skatten ikke udelukkende beregnet på grundlag af skattepligtig indkomst, men i forskellige kombinationer af den skattepligtige indkomst, personlig indkomst og kapitalindkomst.

Fra og med 1991 opgøres aktieudbytte i en særlig aktieindkomst, og ikke som tidligere i kapitalindkomsten. Aktieindkomsten indgår *ikke* i den skattepligtige indkomst.

Fra og med 1994 indføres et arbejdsmarkedsbidrag, der ikke indgår i den skattepligtige indkomst. Den i 1998 indførte midlertidige pensionsopsparing indgår heller ikke i den skattepligtige indkomst.

I figuren er hovedindholdet af, og sammenhængen mellem, de forskellige indkomstbegreber præsenteret:

Indkomstbegreber

Indkomster:	Løn, honorarer, vederlag Naturalieindkomst Overskud af egen virksomhed Underholdsbidrag	}	A
	Renteindtægt Overskud af ejendom Aktieudbytte og skattegodtgørelse (til og med 1990)	}	B
	Aktieudbytte (fra 1991)	}	C
Fradrag:	Befordring A-kasse 3%-indkomstfradrag (til og med 1993)	}	D
	Bidrag og præmier til pensionsordninger Underskud af egen virksomhed Arbejdsmarkedsbidrag (fra 1994) Midlertidig pensionsopsparing (1998)	}	E
	Renteudgifter	}	F

Herefter fås:

$$\begin{aligned}
 \text{Personlig indkomst} &= \boxed{A} \div \boxed{E} \\
 \text{Kapitalindkomst} &= \boxed{B} \div \boxed{F} \\
 \text{Aktieindkomst} &= \boxed{C} \\
 \text{Ligningsmæssige fradrag} &= \boxed{D} \\
 \text{Skattepligtig indkomst} &= \boxed{A} + \boxed{B} \div \boxed{D} \div \boxed{E} \div \boxed{F}
 \end{aligned}$$

Personlig indkomst

Denne post indeholder bl.a.:

- Alle de indkomster, som indgår i den skattepligtige indkomst og, som ikke er kapitalindkomst
- Fradrag for bidrag og præmier til visse forsikringer og pensionsordninger
- Fradrag af arbejdsmarkedsbidrag i lønindkomst og i selvstændiges overskud af virksomhed (fra 1994), og den midlertidige pensionsopsparing (1998).

Følgende poster fradrages i den personlige indkomst for selvstændigt erhvervsdrivende, da disse poster er udgifter i forbindelse med virksomhedsaktiviteter:

- Udgifter, som er anvendt til at erhverve, sikre og vedligeholde indkomst ved selvstændig erhvervsvirksomhed, dog bortset fra renteudgifter, kurstab, stiftelsesprovisioner, negativt kapitalafkast if. virksomhedsskatteloven samt ensidigt påtagne løbende ydelser

Virksomhedsordningen er omtalt senere.

- Reklameudgifter mv., udgifter til forsøg og forskning og tilslutningsafgifter
- Ejendomsskatter vedr. erhverv
- Bidrag til særlige fonde
- Indkomst som medarbejdende ægtefælle
- Investeringsfondshenlæggelser
- Forskelsbeløb og nedskrivning på husdyrsbesætninger
- Varelagernedskrivninger.

Kapitalindkomst

Denne post omfatter bl.a.:

- Renteindtægter og renteudgifter
- Skattepligtige kursgevinster og fradragsberettigede kurstab
- Kapitalafkast fra virksomhedsordningen
- Skattepligtig fortjeneste ved afståelse af aktier
- Over- eller underskud af en- eller to-familiehuse mv., fritidshuse, ejerlejligheder, grunde o.l.
- Stiftelsesprovisioner
- Negativ kapitalafkast, jf. virksomhedsordningen
- Nedslag for renteindtægter
- Indkomst ved selvstændig skibsvirksomhed, når denne virksomhed er den skattepligtiges bierhverv
- Fradragsberettigede omkostninger, der i årets løb er anvendt til at erhverve, sikre og vedligeholde kapitalindkomst.

Ligningsmæssige fradrag

Denne post omfatter bl.a.:

- Det særlige fradrag på 3% af den personlige indkomst, dog maks. 3.900 kr. i 1993 (afskaffet fra 1994)
- Etableringskontoindskud
- Betalte underholdsydelser og -bidrag
- Kontingenter til erhvervs- og fagforeninger
- Befordringsfradrag
- Gaver til visse foreninger.

Aktieindkomst (fra 1991)

Denne post omfatter bl.a.:

- Aktieudbytte
- Udlodning fra investeringsforeninger.
- Visse poster fra særlig indkomst (fortjeneste/tab efter aktieavancebeskatningsloven, afståelsessummer mv.).

5.2.2 Virksomhedsordningen

I forbindelse med skattereformen fra 1987 blev det muligt for selvstændigt erhvervsdrivende at vælge mellem at lade virksomheden beskattes som en del af den almindelige personbeskatning eller at tilmelde sig en virksomhedsordning, der gjorde det muligt at lade sig beskattes på mere selskabslignende vilkår.

Beskatning af selvstændige

Udgangspunktet for beskatning af selvstændigt erhvervsdrivende er de samme regler, der er gældende for alle fuldt eller begrænset skattepligtige personer i Danmark - herunder personskattelovens regler. Efter vedtagelsen af virksomhedsskatte-loven (herefter forkortet VSL), der trådte i kraft i 1987, fik de selvstændige mulighed for at vælge en alternativ beskatningsform - den såkaldte *virksomhedsordning*. Loven blev med virkning fra 1993 udvidet med endnu en alternativ beskatningsform - den såkaldte *kapitalafkastningsordning*.

Valg af beskatningsform

Selvstændigt erhvervsdrivende kan således vælge mellem at blive beskattet efter personskatteloven, virksomheds- eller kapitalafkastordningen. Valget gælder for et enkelt indkomstår ad gangen. Vælges VSL-ordningerne, skal der ved indgivelse af selvangivelse for et indkomstår anføres, om den skattepligtige ønsker at blive beskattet efter virksomhedsordningen eller kapitalafkastordningen.

Virksomhedsordningen

I den gældende lovbekendtgørelse (nr. 640 af 21. august 1998) om indkomstbeskatning af selvstændigt erhvervsdrivende (VSL) omhandler afsnit I virksomhedsordningen. Reglerne er omtalt i VSL-cirkulære nr. 156 af 25. november 1997 og afgrænsningen mellem lønmodtagere og selvstændigt erhvervsdrivende i skattemæssige cirkulære nr. 129 af 4. juli 1994.

Forudsætninger

Det er en forudsætning for at anvende virksomhedsordningen, at den omfatter hele den erhvervsdrivendes virksomhed og et fuldt indkomstår, såfremt virksomheden har været drevet hele året. Hvis den erhvervsdrivende driver flere virksomheder, skal virksomhedsordningen anvendes for samtlige virksomheder under ét for hele indkomståret. Hvis en virksomhed ejes af flere personer, fx i interessentskabsform (I/S eller K/S), har ejerne hver for sig mulighed for at vælge, om de vil anvende virksomhedsordningen. Ordningen kan ikke anvendes på indkomst, der er kapitalindkomst efter anpartsvirksomhed (mere end 10 i virksomheden ikke medarbejdende ejere) eller er konkursindkomst.

Fordele ved virksomhedsordningen

Fordelene for den skattepligtige ved virksomhedsordningen er følgende:

- fuld fradragsværdi for virksomhedens renteudgifter
- deling af virksomhedens overskud mellem kapital- og personlig indkomst
- opsparing i virksomheden mod foreløbig virksomhedsskat på 34 pct.

Virksomhedens renteudgifter

Den fulde fradragsværdi for *virksomhedens renteudgifter* opnås ved at renteudgifterne fratrækkes virksomhedens overskud (resultatopgørelse) inden indkomstopgørelse og indgår således ikke som en del af det personlige rentefradrag, der kun har en værdi, som er mindre end 50 pct.

Periodisering af renter

Der skal altid ske en periodisering af renter på fordringer og gæld, der indgår i virksomheden. Fra og med indkomståret 1997 er rentekorrektionsreglerne ændret, således at spekulativ interperiodisk over- og tilbageførsel af private renteudgifter til virksomheden skulle kunne forhindres.

Oversigtstabel 1.

Overskud af egen virksomhed fordelt på ordninger 1998

	Virksomheds- ordning	Kapitalafkast- ordning	Ikke med i ordning	I alt
	mio. kr.			
Overskud af virksomhed	51 654	5 276	12 221	69 151
Underskud af virksomhed	- 1 206	- 200	- 1 357	- 2 763
Renteindtægter	1 526	-	-	1 526
Renteudgifter	- 18 301	-	-	- 18 301
Fradrag for medarbejdende ægtefælle	- 2 237	- 294	- 294	- 2 825
Hævet opsparet overskud	3 366	40	436	3 842
Udenlandsk indkomst	128	11	16	155
Kapitalafkast	- 2 276	- 1 785	-	- 4 061
Overført underskud	391	-	-	391
Indkomst til virksomhedsbeskatning	- 10 596	-	-	- 10 596
Indkomst til konjunkturbeskatning	-	- 18	-	- 18
Anden personlig indkomst	274	- 5	- 1	268
Overskud af egen virksomhed	22 723	3 025	11 021	36 769

Anm. Overskud af egen virksomhed i alt svarer til beløbet i tabel 5.9 for 1998.

Virksomhedens overskud

Delingen af virksomhedens overskud mellem kapital- og personlig indkomst betyder, at den del af virksomhedens overskud der henregnes som kapitalindkomst, vil få en mildere progressiv beskatning end den personlige indkomsts marginalbeskatning. Delingen foretages på baggrund af beregningen af et kapitalafkastgrundlag. Det svarer til værdien af de aktiver, som den erhvervsdrivende ved indkomstårets begyndelse har indskudt i virksomheden (virksomhedens aktiver fratrukket gæld opgjort primo). Grundlaget ganges med en afkastsats (for 1997 beregnet til 5 pct), der resulterer i en kapitalindkomst, som svarer til den forrentning, den erhvervsdrivende kunne have opnået ved køb af obligationer ("passiv kapitalanbringelse"). Hvis den erhvervsdrivende i privatøkonomisk henseende i løbet af indkomståret reducerer virksomhedens kapital, reduceres grundlaget for kapitalafkast tilsvarende. Hvis fx en skattepligtig under virksomhedsordningen overfører privat gæld og de tilhørende private renteudgifter til virksomheden opnås fuld fradrag for renter, men til gengæld reduceres kapitalafkastgrundlaget tilsvarende (selvkontrollerende effekt). Endvidere kan det beregnede kapitalafkast ikke være et negativt beløb (sættes så til 0) eller overstige årets skattepligtige overskud.

Virksomhedens opsparing

Endelig er der mulighed for at konsolidere virksomheden ved at opspare både kapitalafkast og (rest)overskud i virksomheden mod at betale en foreløbig virksomhedsskat på 34 pct (for 1991 38 pct. og tidligere 50 pct.). I størrelse svarer virksomhedsskatten til selskabsskatten for ApS og A/S. Hvis opsparingen senere hæ-

ves, indgår beløbet ikke som personlig indkomst i optjeningsåret, men i hæveåret, og den foreløbige virksomhedsskat modregnes i den skattepligtiges slutskat i hæveåret. Opsparingsordningen giver således mulighed for konjunkturudligning.

Virksomhedens underskud

I tilfælde af at virksomheden har underskud, skal det (ifølge lov nr. 1217 af 27. december 1996) med virkning fra og med indkomståret 1997 modregnes på følgende måde (og i denne rækkefølge):

1. i virksomhedens opsparede overskud inklusive af den dertil hørende virksomhedsskat
2. i den skattepligtiges positive kapitalindkomst
3. i personlig indkomst fra andre indkomstkilder.

Modregning i skattepligtig indkomst

Når der overføres underskud til modregning i kapitalindkomst eller personlig indkomst udenfor virksomhedsordningen, modregnes samtidigt et tilsvarende beløb i den skattepligtige indkomst. Modregningen af virksomhedsunderskud påvirker således både marginal- (mellem- og topskat) og proportionalskatten (bundskat og de kommunale skatter).

Ulemper ved virksomhedsordningen

Ulemperne ved virksomhedsordningen er hovedsagelig administrative:

- krav om regnskabsmæssig adskillelse af privat- og virksomhedsøkonomi
- regelsæt for hævningsrækkefølger af værdier fra virksomheden.

Adskillelse af virksomhedens og den erhvervsdrivendes økonomi

Virksomhedens bogføring skal tilrettelægges således, at der regnskabsmæssigt under virksomhedsordningen sker en adskillelse af virksomhedens økonomi og den erhvervsdrivendes privatøkonomi. Virksomhedens bogføring skal omfatte alle transaktioner mellem virksomheden og "omverdenen", herunder med den erhvervsdrivendes privatøkonomi, der skal bogføres særskilt.

Hæverækkefølge for overførsel af værdier

Da der skattemæssigt er forskel på, om man overfører virksomhedsoverskud, opsparet overskud, indskud eller beløb udover indskud fra virksomheden til den erhvervsdrivende, foretager VSL en prioritering af i hvilken rækkefølge overførelser skal ske.

Forenkling af virksomhedsordningen

5.2.3 Kapitalafkastordningen

VSL's afsnit II omhandler reglerne for kapitalafkastordningen, hvis formål er at give selvstændigt erhvervsdrivende et regnskabsmæssigt forenklet alternativ til virksomhedsordningen. Der gives mulighed for at opnå de fleste af ordningens fordele - herunder i almindelighed fuldt fradrag i den personlige indkomst for de renteudgifter, der anses for at være virksomhedsmæssige (finansiering af de erhvervsmæssige aktiver).

Principperne for ordningen for kapitalafkastning

Som udgangspunkt er virksomhedens resultat *for renter* medregnet til den personlige indkomst. På grundlag af værdien af virksomhedens aktiver og afkastsatsen beregnes et kapitalafkast, der fragår i den personlige indkomst og tillægges kapitalindkomsten.

Kapitalafkastgrundlag

Kapitalafkastgrundlaget opgøres ved indkomstårets begyndelse (primo) og udgør værdien af den del af virksomhedens aktiver, der udelukkende benyttes erhvervsmæssigt. I modsætning til virksomhedsordningen indgår gæld ikke ved opgørelsen af kastgrundlaget. Der ses endvidere også bort fra finansielle aktiver som fx aktier samt aktiver hidrørende fra anpartsvirksomhed.

Kapitalafkastet

Analogt med virksomhedsordningen beregnes kapitalafkastet for kapitalafkastordningen som et kapitalafkastgrundlag ganget med den givne afkastssats. Kapitalafkastet kan ikke overstige det største af følgende beløb:

- Positiv personlig nettoindkomst fra selvstændig erhvervsvirksomhed (overskud før renter - herunder indtægtsførte henlæggelser til konjunkturudligning)
- Den samlede negative nettokapitalindkomst, bortset fra ordningens kapitalafkast.

Oversigtstabel 2.

Kapitalindkomst af egen virksomhed fordelt på ordninger 1998

	Virksomheds- ordning	Kapitalafkast- ordning	Ikke med i ordning	I alt
	— mio. kr. —			
Kapitalafkast	2 276	1 785	-	4 061
Renteindtægter	-	101	123	224
Renteudgifter	-	- 1 596	- 1 225	- 2 821
Udenlandsk kapitalindkomst	34	11	-	45
Underskud	- 391	-	-	- 391
Anden kapitalindkomst	-	219	134	353
Kapitalindkomst af egen virksomhed	1 919	520	- 968	1 471

Anm. Kapitalindkomst af egen virksomhed i alt svarer til beløbet i tabel 5.9 for 1998.

Konjunkturudligning

Under kapitalafkastordningen kan den erhvervsdrivende analogt med virksomhedsordningen henlægge beløb til konjunkturudligning - dvs. udjævne den skattemæssige virkning af svingende indkomster mellem forskellige indkomstår. I henlæggelsesåret kan et henlagt beløb fradrages i den skattepligtiges indkomst mod at betale en foreløbig skat på 34 pct (konjunkturudligningsskat). I hæveåret indgår henlæggelsen (inkl. konjunkturudligningsskat) i den personlige indkomst og konjunkturudligningsskatten fradrages i sluskskatten. Henlæggelsen skal være mindst 5.000 kr. og må højst udgøre 25 pct. af henlæggelsesårets virksomhedsoverskud. Henlæggelsen skal indsættes på en særlig (årlig) konjunkturudligningskonto i et pengeinstitut her i landet.

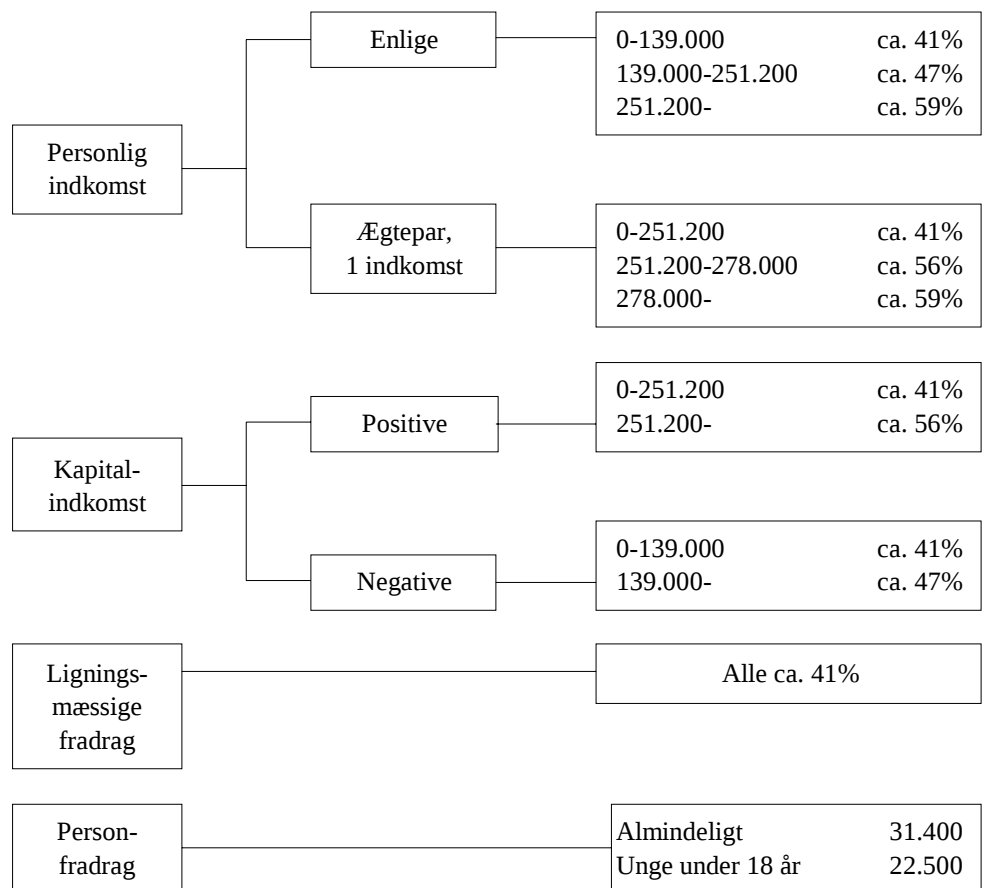
5.3 Skatteberegningen

En skematisk beregning af den samlede indkomstskat (ekskl. aktieskat) til stat, kommune, amt og eventuelt kirke fremgår af følgende oversigt.

Skatteberegningen i 1998 i en gennemsnitskommune

1) 32,5 pct. i indkomstskat af skattepligtig indkomst til kommune, amt og kirke
+
2) 8,0 pct. i bundskat af skattepligtig indkomst til staten
+
3) 6,0 pct. i mellemskat af personlig indkomst og kapitalindkomst ud over 139.000 kr. til staten
+
4) 15,0 pct. i topskat af personlig indkomst og positiv kapitalindkomst (over 21.400 kr.) ud over 251.200 kr. til staten
÷
5) skatteværdi af personfradrag (ca. 13.000 kr.)

Denne beregningsmetode giver følgende omtrentlige beskatningsprocenter:

Beskatningsprocenter 1998, skematisk oversigt

Årsagen til at der ikke kan gives helt præcise beskatningsprocenter er, at skatteprocenterne varierer fra kommune til kommune og fra amt til amt.

Oversigtstabel 3.**Amt og kommuner fordelt efter størrelsen af udskrivningsprocenten 1999 og 2000**

Udskrivningsprocent	1999		2000	
	Antal	Pct.	Antal	Pct.
Amt				
10,0-10,9	1	7	-	-
11,0-11,9	10	71	10	71
12,0-12,9	3	21	4	29
I alt	14	100	14	100
Kommuner¹				
15,0-15,9 pct.	1	0	1	0
16,0-16,9 pct.	-	-	-	-
17,0-17,9 pct.	4	1	4	1
18,0-18,9 pct.	7	3	4	1
19,0-19,9 pct.	52	19	43	16
20,0-20,9 pct.	125	46	119	44
21,0-21,9 pct.	78	29	94	34
22,0-22,9 pct.	6	2	8	3
I alt	273	100	273	100

¹ Ekskl. København og Frederiksberg.

Oversigtstabel 4.

Amter og kommuner fordelt efter ændringen af udskrivningsprocenten fra 1999 til 2000

Ændring af udskrivningsprocenten	Antal amter	Pct.	Antal kommuner ¹	Pct.
Lavere procent	0	0	4	1
0,3	0	0	1	0
0,2	0	0	2	1
0,1	0	0	1	0
Uændret procent	9	64	203	74
Højere procent	5	36	68	25
0,1-0,3	3	21	23	8
0,4-0,6	2	14	28	10
0,7-0,9	0	0	10	4
1,0-1,2	0	0	6	2
1,4	0	0	1	0
I alt	14	100	275	100

¹ Inkl. København og Frederiksberg.

For at lette forståelsen af et kompliceret skattesystem er der præsenteret en skematisk selvangivelse for en gennemsnitskommune.

Eksempel på selvangivelse (indkomståret 1998)

Opgørelse af indkomstbegreber		kroner
	Løn	350 000
	Bidrag til pensionsordninger	- 30 000
	Arbejdsmarkedsbidrag (8 pct. af løn)	- 28 000
	Midlertidig pensionsopsparing (1 pct. af løn)	- 3 500
A.	Personlig indkomst i alt	288 500
	Renteindtægter	5 000
	Renteudgifter	- 30 000
	Overskud af egen bolig	10 000
B.	Nettokapitalindkomst	- 15 000
	Befordringsfradrag	10 000
	Faglige kontingenter	8 000
	Underholdsbidrag	8 000
C.	Ligningsmæssige fradrag	26 000
D.	Skattepligtig indkomst i alt (A+B÷C)	247 500
E.	Aktieindkomst	40 000
Skatteberegning		
1.	Indkomstskat til kommune, amt og kirke (32,5 pct. af punkt D)	80 438
2.	Bundskat (8,0 pct. af punkt D)	19 800
3.	Mellemskat (6 pct. af punkt A+B ud over 139.000 kr.)	8 070
4.	Topskat (15,0 pct. af punkt A ud over 251.200 kr.)	5 595
5.	40 pct.'s aktieskat (40 pct. af punkt E ud over 35.000 kr.)	2 000
6.	Skat i alt før beregningsmæssige fradrag (1-5)	115 903
7.	Nedslag efter skatteloftsregel (2,7 pct. af punkt A ud over 251.200 kr.)	1 007
8.	Skatteværdien af personfradrag	12 717
9.	Statslige og kommunale indkomstskatter i alt (6÷7÷8)	102 179

5.4 Skattearter og udskrivningsprocenter

Reglerne om personskatteberegningen findes i personskatteloven (lov nr. 761 af 11. september 1997 med senere ændringer). Skatteberegningen er baseret på en opdeling af den skattepligtige indkomst i personlig indkomst og kapitalindkomst, jf. afsnit 5.1 og 5.2.

Statsskat

Den proportionale skat udgør 22 pct. af den skattepligtige indkomst. Den proportionale skala modificeres ved, at der af såvel den personlige indkomst som af en eventuel positiv nettokapitalindkomst i visse tilfælde skal svares en tillægsskat.

Ud over den proportionale skat opkræves en 12 pct.'s skat af den del af den personlige indkomst, der overstiger den årlig fastsat bundgrænse. Endelig beregnes en 6 pct.'s skat af summen af den personlige indkomst og en eventuel positiv nettokapitalindkomst i det omfang summen overstiger den årlig fastsat bundgrænse. Her kan en uudnyttet del af bundfradraget overføres til ægtefællen.

Fra 1994 er 22 pct.'s skat afløst af *bundskat*, der i 1998 er 8,0 pct. af den skattepligtige indkomst. 12 pct.'s skat afløses af *topskat*, der i 1998 er 15,0 pct. af personlig indkomst over 251.200 kr. Desuden indgår positiv kapitalindkomst over 21.400 kr. (42.800 kr. for ægtepar) i beregningsgrundlaget. Derudover indføres en *mellemsskat*. Den udgør 6,0 pct. i 1998 af personlig indkomst og kapitalindkomst over 139.000 kr. Endvidere er den tidligere benævnte 6 pct.'s skat ophævet fra 1996.

Kommuneskat

Reglerne for indkomstskat til kommunerne findes i kommuneskatteloven.

Kommuneskatten er i princippet proportional, og udskrivningsprocenten fastsættes af kommunalbestyrelsen. De gennemsnitlige udskrivningsprocenter for amterne og for hele landet er i tabel 5.3 og 5.4 opgjort med de beregnede udskrivningsprocenter (budgetterede skattebeløb divideret med udskrivningsgrundlaget) i de enkelte kommuner som vægte. Det kommunale udskrivningsgrundlag er fra 1983 til 1993 ikke det samme som det statslige pga. forskellige personfradrag.

Amtskommuneskat

Amtskommunal indkomstskat blev indført med virkning fra 1972. Udskrivningsgrundlaget til amtskommunen er det samme som til kommunen. Skattepligtige i København og Frederiksberg kommune, der falder udenfor den amtskommunale inddeling, betaler ikke amtskommunal skat. Amtsskatten er også i princippet proportional og udskrivningsprocenten fastsættes af amtsrådet.

Den amtskommunale udskrivningsprocent for samtlige amtskommuner er i tabel 5.3 og 5.5 opgjort med det for amtskommunerne beregnede udskrivningsgrundlag som vægte. For summen af den kommunale og den amtskommunale udskrivningsprocent er der benyttet det beregnede kommunale udskrivningsgrundlag som vægt.

Kirkeskat

Kirkeskat er en proportional skat, der opkræves i henhold til lov om folkekirkens økonomi. Kirkeskatten består af to dele: landskirkeskatten, hvis provenu fastsættes af kirkeministeren, og den lokale kirkeskat, hvis provenu fastsættes af de lokale kirkemyndigheder efter samråd med kommunalbestyrelsen. Selve udskrivningsprocenten fastsættes af kommunen. Af den samlede kirkeskat udgør landskirkeskatten omkring 15 pct., og anvendes hovedsagelig til lønninger og til pensioner i det omfang, disse ikke udredes direkte af statskassen. De fleste andre kirkelige udgifter dækkes af den lokale kirkeskat. Personer, der står udenfor folkekirken, kan efter anmodning fritages for kirkeskattepligten. Omkring 90 pct. af samtlige skattepligtige er kirkeskattepligtige. Kirkeskattens beregning og opkrævning følger i øvrigt reglerne for kommunal indkomstskat.

De i tabel 5.4 anførte lands- og amts gennemsnit af kirkeskatteprocenter er beregnet som vejede gennemsnit med de kommunale udskrivningsgrundlag som vægte.

De kirkelige og kommunale skatter betragtes ofte som proportionale, da de udskrives efter en proportional skatteskala. Dette er dog misvisende, da personfradraget yder et vist bidrag til progressionen. Dette gælder især for små indkomster hvor personfradraget er relativt stort i forhold til indkomsten.

Særlig indkomstskat

Reglerne om særlig indkomstskat kommer i anvendelse overfor visse engangsindtægter - fortrinsvis kapitalgevinster. Særlig indkomst opgøres og indberettes af den skattepligtige i forbindelse med selvangivelsen til ligningsmyndighederne og beløbet beskattes med 50 pct. efter et bundfradrag på 6.000 kr. Fra og med 1984 gives dette fradrag dog kun i forbindelse med særlig indkomst i form af godtgørelse ved fratræden af stilling eller opgivelse af agentur, jubilæumsgratialer fra arbejdsgivere, hædersgaver mv.

Fra og med 1992 er reglerne om gratialer og fratræden af stilling ændret således, at gratialer stadig har et bundfradrag på 6.000 kr., men af 70 pct. af resten skal der betales skat med modtagerens personlige trækprocent. Ved fratræden af stilling er der tillige stadig et bundfradrag på 6.000 kr., men 70 pct. af resten vil blive anset som personlig indkomst med den deraf følgende beskatning.

Særlig indkomstskat er ophævet fra indkomståret 1996.

Formueskat

Formueskatten udgør en bestemt promille af den skattepligtige nettoformue ved årets udgang, der overstiger et givet bundfradrag. Bundfradraget reguleres efter et reguleringstal, der for hvert år fastsættes ved lov.

Formueskatten nedtrappes over en 3-årig periode mellem 1989-91 fra 22 promille til 10 promille. Desuden får ægtefæller fra og med 1992 hvert sit bundfradrag.

Fra og med indkomståret 1997 er formueskatten ophævet.

Formueansættelse

Formueskatten udskrives på den skattepligtige nettoformue ved årets udgang reduceret med et bundfradrag. Om begrebet »skattepligtig formue« henvises til statskatteloven og ligningsloven. Her skal blot nævnes følgende:

Den formueskattepligtige værdi af fast ejendom er normalt værdien ved den seneste offentlige (nu årlige) vurdering. Børsnoterede værdipapirer ansættes ved formueopgørelsen til børskursen, mens andre værdipapirer kursansættes efter skattemyndighedernes skøn.

I formuen kan foretages forskellige fradrag, hvor fradraget for gæld er af størst betydning. Gæld, hvor den modsvarende fordring kan formueansættes til en kursværdi, skal ligeledes kursansættes.

Endelig kan nævnes, at visse formuegoder ikke er formueskattepligtige. Dette gælder således bl.a. privat indbo, herunder også private antikvitets- og kunstsamlinger mv., i det omfang de ikke anvendes erhvervsmæssigt, samt fx retten til en kommende pensionsudbetaling og retten til endnu ikke forfaldne livsforsikringssummer.

Aktieskat

Ud over de nævnte skatter af indkomst opkræves fra og med 1991 en skat af aktieindkomst. Hvis aktieindkomsten ikke overstiger 35.000 kr. i 1998 beregnes en endelig skat på 25 pct. Overstiger aktieindkomsten 35.000 kr. i 1998 beregnes en

skat på 40 pct. af det overskydende beløb. En uudnyttet del af beløbsgrænsen kan overføres til ægtefællen.

Arbejdsmarkedsbidrag

Lønmodtagernes bidrag til arbejdsmarkedsfonde skal beregnes af bruttolønnen, dvs. vederlag i penge, herunder løn, feriepenge mv., samt af den skattepligtige værdi af de personalegoder, som er A-indkomst. Der skal også betales bidrag af ATP-bidrag samt af den del af lønnen som arbejdsgiveren tilbageholder og indbetaler til pensionsordninger. Bidraget udgør 8 pct. i 1998.

Bidragspligten omfatter alle ansatte, uanset om de er ansat i den private eller i den offentlige sektor.

Der skal ikke betales bidrag af følgende ydelser: Folkepension, efterløn, førtidspension, underholdsbidrag, syge- og arbejdsløshedsdagpenge, tjenestemandspension, statens uddannelsesstøtte, udbetalinger fra pensions-, ulykkes- og livsforsikringsordninger samt sociale ydelser og andre overførselsindkomster.

Bidraget for selvstændige erhvervsdrivende beregnes foreløbigt på grundlag af det overskud, der indgår i forskudsansættelsen og beregnes endeligt i forbindelse med indsendelsen af selvangivelsen.

Selvstændige erhvervsdrivende skal svare bidrag efter samme satser, der gælder for lønmodtagere. Bidraget beregnes af det overskud i virksomheden, der medregnes til den personlige indkomst.

Midlertidig pensionsopsparing

Den midlertidige pensionsopsparing udgør 1 pct. i 1998, og beregnes på stort set samme måde som arbejdsmarkedsbidraget for lønmodtagere og selvstændigt erhvervsdrivende.

Ordningen omfatter endvidere opsparing fra følgende ydelser: Sygedagpenge, dagpenge, kontanthjælp, syge- og barselsdagpenge mv. Indbetalingerne for ydelserne sker direkte til ATP, dvs. uden om Told- og Skattestyrelsen.

Reguleringsordninger

Skattelovgivningen indeholder mange beløbsgrænser, der reguleres årligt. Reglerne for disse reguleringer har skiftet en del gennem årene. I tabel 5.3 vises en oversigt over de vigtigste af de regulerede beløbsstørrelser.

I de fleste tilfælde sker reguleringen af beløbsgrænserne efter et *reguleringstal*, der for hvert år fastsættes ved lov, hvilket ses i personskattelovens § 20. I forbindelse med personskattelovens ikrafttræden fra indkomståret 1987 er der vedtaget nye grundbeløb for forskellige skattemæssige beløbsgrænser. De nye grundbeløb svarer til reguleringstallet = 100. Reguleringstallet for 1998 er fastsat til 132,2.

I enkelte tilfælde reguleres beløbsgrænserne på grundlag af udviklingen i nettoprisindekset, således at der er tale om egentlig pristalsregulering. Det gælder beløbsgrænserne for straksafskrivning af småaktier og for, hvornår etablering af selvstændig virksomhed i relation til etableringskontoloven skal anses for at have fundet sted. Oplysningerne om disse beløbsgrænser er ikke medtaget i denne publikation.

Ægtefællers beskatning

Fra og med indkomståret 1987 opgøres begge ægtefællers personlige indkomster og kapitalindkomster efter de almindelige regler, og kommuneskat, almindelig statslig indkomstskat og 12 pct.'s skat til staten beregnes for hver af ægtefællerne. Derimod skal den positive nettokapitalindkomst, der indgår ved beregningen af 6 pct.'s skatten til staten opgøres for ægtefællerne under et.

Hvis ægtefæller, der er samlevende ved indkomstårets udgang, begge har deltaget i væsentlig omfang i driften af den ene eller begges erhvervsvirksomheder, henføres indkomst og formue vedrørende virksomheden til den ægtefælle, der i overvejende grad har drevet virksomheden. Til den anden ægtefælle kan dog overføres indtil 50 pct. af virksomhedsoverskuddet, dog højst 155.100 kr. i 1998. Også underskud kan overføres mellem ægtefæller. I tabel 5.3 er givet en oversigt over størrelsen af det beløb, der maksimalt kunne overføres i perioden 1989-2000.

At den medarbejdende ægtefælle ansættes særskilt indebærer, at den pågældendes indkomstandel anføres som ligningsmæssigt fradrag på den anden ægtefælles selvangivelse med de deraf følgende konsekvenser for skatteberegningen. I Danmarks Statistiks opgørelser indgår dette fradrag dog som en negativ personlig indkomst.

Skatteløfter

For at forhindre at beskatningen af den sidst tjente krone - marginals-katten - bliver alt for høj, indeholder personskatteloven en række bestemmelser, der uanset de almindelige gældende udskrivningsprocenter bestemmer, at indkomstskatten eller formue skatten i visse tilfælde skal udskrives med en lavere procent.

Fra 1987 er følgende regler gældende:

»Det skrå skatteloft«

Såfremt en skatteydere indkomstskat til stat, amt og kommune, (men ikke kirkeskat) af »den sidste tjente krone« overstiger 60,0 pct. i 1997 og 58,0 pct. i 1998, nedsættes statsindkomstskatten med det overskydende beløb. Beregningen foretages *for* nedsættelsen af skatterne med skatteværdien af personfradraget.

Denne nedsættelsesregel kan komme til anvendelse i de af landets kommuner, hvor den kommunale og amtskommunale udskrivningsprocent i alt overstiger 29,0 i både 1997 og 1998, da indkomstskat til staten maksimalt udskrives med 31,0 pct i 1997 og 29,0 pct. i 1998.

»Det vandrette skatteloft«

Såfremt en skatteydere indkomst- og formueskat til stat, amt og kommune (men ikke kirkeskat) tilsammen overstiger 73,5 pct. i 1995 og 71,0 pct. i 1996 af den skattepligtige indkomst, nedsættes først formueskatten og herefter indkomstskatten til staten med det overskydende beløb. Formueskatten kan dog højst nedsættes med 60 pct. Beregningen foretages *efter* nedsættelsen af skatten efter skatteløftsreglen og *efter* nedsættelsen med skatteværdien af personfradraget.

Fra og med indkomståret 1997 ophæves reglen om det vandrette skatteloft som følge af formueskattens bortfald.

5.5 Forskudsskat - slutskat

Kildeskat

Kildeskatten i Danmark opkræves efter samtidighedsprincippet dvs., at den i princippet beregnes løbende og indbetales i takt med indkomsterhvervelsen. Da skatten som hovedregel er ikke-endelig, er der således tale om en foreløbig skat (*forskudsskat*), hvorfor der efter indkomstårets udløb foretages årsopgørelse. Herefter beregnes *slutskatten* og resultatet af indkomst- og skatteberegningen meddeles skatteyderen i maj-september i året efter indkomståret. Det i 1994 indførte arbejdsmarkedsbidrag indgår ikke i slutskatten. Ligeledes indgår den i 1998 indførte midlertidige pensionsopsparing ikke i slutskatten.

Da skatteprocenten varierer med indkomsten, og fradragene afhænger af en række personlige forhold, forudsætter systemet, at den løbende skatteberegning for hver enkelt skatteyder sker på grundlag af de for hele indkomståret forventede indkomster og fradrag.

Forskudsregistrering

De forventede indkomster og fradrag opgøres ved den såkaldte forskudsregistrering i oktober måned forud for indkomståret. Denne foretages automatisk af skattemyndighederne på grundlag af opregulerede indkomster og fradrag mv. fra året 2 år forud for det pågældende indkomstår. Den skattepligtige kan så efterfølgende få ændret oplysningerne.

Med udgangspunkt i forskudsregistreringen beregnes for hver enkelt skatteyder det skattebeløb, som løbende skal indbetales i indkomståret.

A-skatteyderne - fortrinsvis lønmodtagere og pensionister - får tilsendt et skattekort med angivelse af, hvor stort et fradrag indkomsten skal reduceres med, og med hvilken procent skatten derefter skal beregnes. Den pågældende skatteydere arbejdsgiver skal herefter i forbindelse med hver løn-/pensionsudbetaling tilbageholde det ud fra skattekortet beregnede skattebeløb og indsende det til Told- og Skattestyrelsen.

B-skatteydere får tilsendt skatteopkrævningen direkte.

Forskudsskatter

Oplysningerne om forskudsskatterne for indkomstårene 1989-1998 fremgår af tabel 5.6.

A-skat er den skat, der tilbageholdes (indeholdes) af A-indkomsten. Er der af A-indkomsten ikke indeholdt A-skat, eller er indeholdelsen sket med et for lavt beløb, skal den skattepligtige selv foretage indbetaling af skat i form af en såkaldt § 68-indbetaling.

B-skat er skat, der foreløbigt er pålignet de enkelte skatteydere ved skattebillet. Disse skatteydere indtjener kun eller overvejende B-indkomst, hovedsagelig indkomst af selvstændig erhvervsvirksomhed samt renteindtægter.

Aktieskat er en 25 pct.'s forskudsskat af aktieudbytter.

Frivillige indbetalinger er indbetalinger, som skatteyderen foretager af egen drift. Sker indbetalingen inden den 1. juli i det år, der følger efter indkomståret, undgår man at betale det tillæg, der lægges oven i restskattebeløbet. I tabel 5.3 findes oplysninger om grænsebeløbet for restskatten for indkomstårene 1989-2000. Hovedparten af de frivillige indbetalinger har hidtil fundet sted umiddelbart før fristens udløb. Tallene i tabel 5.6 viser ikke, hvad der er indbetalt i de respektive år, men hvad der er indbetalt vedrørende det pågældende år.

De såkaldte § 55-udbetalinger er i princippet aconto tilbagebetaling af overskydende skat i medfør af kildeskattelovens § 55, der bestemmer, at hvis det kan antages, at den allerede indbetalte forskudsskat væsentligt vil overstige sluskskatten, kan det overskydende beløb straks tilbagebetales skatteyderen, der således ikke behøver at afvente det ordinære tidspunkt for tilbagebetalingen af overskydende skat, dvs. i perioden maj-september i året efter indkomstårets udløb. Tallene i tabel 5.6 viser ikke, hvad der er udbetalt i de respektive år, men hvad der er udbetalt vedrørende de pågældende år. Ved udbetaling efter § 55 ydes ingen procentgodtgørelse. Begæring om tilbagebetaling før tiden skal være fremsat inden udgangen af det indkomstår, hvori den foreløbige skat opkræves.

Ved for tidlig *ophævelse af visse skattebegunstigede kapitalforsikringsordninger og pensionsopsparingsordninger* indtræder skattepligt på 60 pct. af det udbetalte beløb.

Overført restskat er den restskat, der er opstået i indkomståret 2 år tidligere, og som er opkrævet via forskudssystemet sammen med de egentlige forskudsskatter.

Selvstændige erhvervsdrivende, der følger virksomhedsordningen, kan mod betaling af en foreløbig skat på 34 pct. vælge at *opspare overskud* i virksomheden, hvorved ejerens skattepligtige indkomst bliver mindre. I tilfælde hvor ejeren vælger at udtræde af virksomhedsordningen, udbetales det opsparede overskud, og indgår i ejerens skattepligtige indkomst. Den foreløbige virksomhedsskat medregnes i sluskskatten. Ejeren kan endvidere vælge at hæve en del af det opsparede overskud, hvorved disse vil indgå som en del af ejerens skattepligtige indkomst.

Ved lov nr. 893 af 21. december 1991 er der åbnet mulighed for, at små personligt ejede erhvervsvirksomheder kan få kompensation for deres udgifter til *administration* af skatter og afgifter.

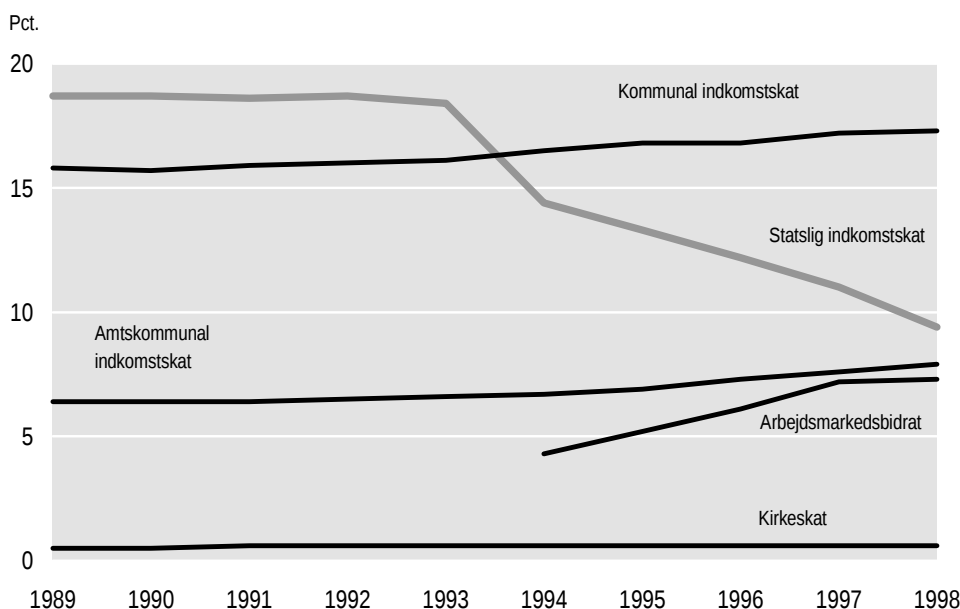
Sluskskatter

Indkomster og skatter ved slutligningen fremgår af afsnit E og F i tabel 5.6.

Figur 5.1

Indkomstskatter i procent af den samlede skattepligtige indkomst 1989-1998

Income taxes as percentage of total income 1989-1998

Anm. Den i 1998 indførte midlertidige pensionsopsparing udgjorde 0,9 pct. i dette år.

Kilde: Tabel 5.6.

Viser det sig i forbindelse med slutligningen, at de beregnede sluskskatter inklusive eventuelt overført restskat vedrørende et tidligere indkomstår overstiger de betalte forskudsskatter inklusive eventuelt skattegodtgørelse af aktieudbytte opstår *restskat*. Hvis omvendt forskudsskatten mv. overstiger sluskskatten mv. opstår *overskydende skat*.

Overskydende skat

Inden den eventuelle overskydende skat kommer til udbetaling til skatteyderen ydes en procentgodtgørelse på 3 pct. (før 1998 var godtgørelsen 4 pct.). Endvidere sker der en modregning af eventuelle skyldige morarenter mv. Overstiger det herved fremkomne beløb 100 kr., kommer det til udbetaling i maj-september i året efter indkomståret. Der ydes dog kun procentgodtgørelse af overskydende skat, der ikke modsvares af frivillige indbetalinger.

Restskat

Er der omvendt for skatteyderen beregnet en restskat, tillægges denne 7 pct. samt eventuelle skyldige morarenter. Skatteydere med en restskat mv. på under 13.300 i 1998 får restskatten tillagt 7 pct. (8 pct. før 1998) indarbejdet i forskudsskatten for

det indkomstår, der ligger 2 år efter det til restskatten svarende. Overstiger restskatten mv. 13.300 kr. i 1998 opkræves det overskydende beløb tillagt 7 pct. i 3 rater i september, oktober og november måned i året efter indkomståret. Beløbsgrænsen for indkomstårene 1989-2000 fremgår af tabel 5.3.

Særlig indkomstskat

Særlig indkomstskat er en proportional skat på 50 pct. Som særlig indkomst beskattes engangsindtægter og -avancer, der typisk er optjent over en årrække, som derfor ville blive hårdt ramt af progressionen, hvis de indgik i den almindelige indkomst.

Særlig indkomstskat er ophævet fra indkomståret 1996.

Det statistiske grundmateriale

Tabellerne 5.6-5.12 bygger på opgørelser på baggrund af Told- og Skattestyrelsens registre.

Nogle skattesager afsluttes først flere år efter indkomstårets afslutning, og der vil derfor hele tiden indløbe rettelser til opgørelserne. Disse rettelser indføres i de såkaldte »ændringskørsler«. Opgørelserne vil derfor aldrig blive »endelige«. Erfaringerne viser dog, at der senere end 1½ år efter indkomståret kun vil være yderst beskedne ændringer i de samlede slutopgørelser. De i tabel 5.6 bragte oplysninger for indkomstårene 1989-1997 bygger de bragte oplysninger på en ændringskørsel i august måned godt 1½ år efter indkomståret. For disse indkomstår kan opgørelserne betragtes som endelige. For 1998 bygger opgørelserne på en kørsel fra juli 2000. For dette indkomstår vil der ved den næste opgørelse blive tale om visse yderst beskedne korrektioner.

Tabel 5.7-5.12 bygger på kørslen fra juli 2000. Tabel 5.10-5.11 omfatter kun skattepligtige, der har været fuldt skattepligtige hele året, mens resten omfatter samtlige skattepligtige inkl. dødsboer.

På grund af den forskellige dækningsgrad og de forskellige opgørelsestidspunkter vil der være en begrænset uoverensstemmelse mellem tabellernes oplysninger.

Om den kommunevise opgørelse af slutskatterne i tabel 5.12 skal i øvrigt fremhæves, at skatterne er fordelt på slutligningskommuner. Den kommunale og amtskommunale indkomstskat samt kirkeskatten for en skatteyder beregnes med de udskrivningsprocenter, der var gældende i den pågældende *skattekommune*, der normalt er den kommune, hvor skatteyderen var bosiddende den 5. september forud for indkomståret. *Slutligningskommunen* er normalt den kommune, hvor skatteyderen er registreret bosiddende pr. 31. december i indkomståret. For skatteydere, der i løbet af indkomståret flytter mellem 2 kommuner, sker der en efterfølgende fordeling af kommune- og kirkeskatteprovenuet mellem de enkelte kommuner. Derimod tilfalder amtsskatteprovenuet amtsskattekommunen udelte.

5.6 Forskudsregistreringen

Resultatet af forskudsregistreringen for indkomståret 2000 bygger på forskudsregistreringen, som for størstedelen af skatteyderne er foretaget maskinelt af Told- og Skattestyrelsen i efteråret 1999.

Fra indkomståret 1997 er reglerne ændret, så alle skatteydere bliver forskudsansat maskinelt, og reglen om indlevering af forskudsskema er ophævet. Der er så mulighed for efterfølgende at få sin forskudsopgørelse ændret.

Opgørelserne af forskudsregistreringen er udarbejdet af Told- og Skattestyrelsen på baggrund af den første ændringskørsel foretaget i februar 2000 og bygger på samtlige skatteydere.

Personkredsen

Af de ca. 4,5 mio. skatteydere ved forskudsregistreringen for 2000 har knap 1,1 mio. skatteydere efterfølgende har fået korrigeret deres forskudsopgørelse hos de kommunale ligningsmyndigheder. Godt 3,4 mio. skatteydere er således kun forskudsansat maskinelt.

Principperne for forskudsansættelse

Ved den maskinelle forskudsregistrering for 2000 er de personlige indkomster i 1998 forhøjet med 7 pct., når forskudsregistreringen foregår på grundlag af årsopgørelsen for 1998, og med 3,5 pct. når forskudsregistreringen foregår på baggrund af forskudsoplysninger for 1999. Overførselsindkomster (ekskl. pensioner) forhøjes med 5,9 pct. når 1998-oplysninger lægges til grund, og med 3,2 pct. når 1999-oplysninger lægges til grund. Oplysninger om pensioner leveres i aktuelt 2000-niveau. Der foretages ikke regulering af renteindtægter og renteudgifter samt fradrag.

Ejendomsværdiskatten for 2000 beregnes på grundlag af ejendomsværdierne ved vurderingen pr. 1 januar 1999 forhøjet med 10 pct. for enfamiliehuse og sommerhuse, og med 15 pct. for ejerlejligheder. Dog med 20 pct. for ejerlejligheder i København og Frederiksberg.

Fra 1999 til 2000 er lejeværdi af egen bolig ophævet og erstattet af en ejendomsværdiskat. Ejendomsværdiskatten indgår ikke i den skattepligtige indkomst, men betales ved siden af. Ejendomsværdiskatten beregnes som 10 promille af den del af ejendomsværdien der ikke overstiger 2.684.000 kr. og 30 promille af værdien herover. For ejere af ejendomme erhvervet senest den 1. juli 1998 nedsættes ejendomsværdiskatten med 2 promille, og yderligere med 4 promille, dog maks. 1.200 kr., hvis ejeren i dag er berettiget til lejeværdiens standardfradrag på maks 3.000 kr.

Hovedprincippet for forskudsregistreringen, der danner grundlag for forskudsskatternes opkrævning i 2000, er i øvrigt, at forskudsgrundlaget skal fastsættes således, at de foreløbige skattebeløb så vidt muligt kommer til at svare til slutskatten, som den endeligt opgøres ved slutligningen i 2001. Forskudsgrundlaget for 2000 skal derfor fastsættes i overensstemmelse med den forventede indkomst i 2000 og den forventede formue den 31. december 2000.

I kildeskatteloven er der nærmere redegjort for de betingelser, der skal være opfyldt, såfremt der skal foretages ændringer i forskudsansættelsen for en skatteyder. Som hovedregel kan den skattepligtige begære grundlaget for den foreløbige skatteansættelse ændret, såfremt dennes indkomstforhold i indkomståret eller formueforhold ved indkomstårets udgang afviger væsentligt fra, hvad der er lagt til grund ved den ordinære forskudsregistrering. En begæring, der går ud på, at de forskudsregistrerede fradrag skal mindskes og/eller indkomsten forøges, vil dog altid blive taget til følge.

5.7 Personbeskatningen fordelt på persongrupper

På baggrund af oplysninger fra *Indkomststatistikregistret* i Danmarks Statistik, kan man belyse hvorledes indkomsterne og skatterne er fordelt på socio-økonomiske grupper og skattearter. Statistikken belyser indkomståret 1998. Opgørelsen omfatter alene de fuldt skattepligtige, og dækker ca. 99 pct. af den samlede skattepligtige indkomst. Der kan derfor forekomme mindre afvigelser fra de øvrige tabeller.

Oversigtstabel 5.

Personskatterne fordelt på persongrupper 1998

	Lønmodtagere		Selvstændige		Øvrige		I alt	
	Antal personer	Beløb i mio. kr.	Antal personer	Beløb i mio. kr.	Antal personer	Beløb i mio. kr.	Antal personer	Beløb i mio. kr.
Personlig indkomst		513 523		43 855		152 821		710 199
Kapitalindkomst		- 32 809		- 789		4 176		- 29 422
Ligningsmæssige fradrag		28 589		207		1 760		30 556
Skattepligtig indkomst	2 405 790	452 125	215 152	42 859	1 699 287	155 237	4 320 229	650 221
Arbejdsmarkedsbidrag	2 354 443	48 033	213 500	4 263	526 451	970	3 094 394	53 266
Samlet skat	2 397 493	169 587	205 631	20 844	1 419 544	45 382	4 022 668	235 813
Heraf:								
Statsskat	2 396 455	45 926	201 259	5 237	1 415 160	10 022	4 012 874	61 185
Bundskat	2 395 961	29 942	201 113	2 859	1 414 863	8 584	4 011 937	41 385
Mellemskat	1 754 066	9 204	114 048	1 069	197 145	841	2 065 259	11 114
Topskat	582 111	6 780	56 987	1 309	41 351	597	680 449	8 686
Amtsskat	2 124 860	37 369	182 971	3 723	1 242 338	10 664	3 550 169	51 756
Kommuneskat	2 396 086	81 157	201 204	7 585	1 417 001	23 381	4 014 291	112 123
Kirkeskat	2 098 412	2 613	171 666	260	1 242 673	774	3 512 751	3 647
Virksomhedsskat	5 681	154	38 338	3 400	321	12	44 340	3 566
Regulering		2 368		639		529		3 536
Aktieskat	13 976	2 341	3 003	595	3 595	561	20 574	3 497

Anm. Kun fuldt skattepligtige.

Detaljerede statistiske oplysninger fra indkomststatistikregistret kan erhverves på almindelig servicevilkår.

5.8 Ophørte skattearter

Følgende skattearter er ophørt, men da de stadig indgår i tabelværket er de kort omtalt.

Skattegodtgørelse af aktieudbytte

Skattegodtgørelse af aktieudbytte er den særlige godtgørelse, der efter selskabs-skatteloven, gives modtagere af aktieudbytte. Godtgørelsen medregnes i den skattepligtige indkomst og ved skatteberegningen, men den udredes af det offentlige og modregnes i slutsatten. Godtgørelsen udgør 25 pct. af det modtagne udbytte. Skattegodtgørelsen bortfaldt i 1991.